

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument na schôdzu

7.5.2012

B7-2012/0000

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásení podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Rady a Komisie

v súlade s článkom 110 ods. 2 rokovacieho poriadku

o rokovaníach v súvislosti so zmluvou OSN o obchode so zbraňami (ATT) (2012/0000(RSP))

Anneli Jäätteenmäki

v mene Výboru pre zahraničné veci

Uznesenie Európskeho parlamentu o rokovaníach v súvislosti so zmluvou OSN o obchode so zbraňami (ATT) (2012/0000(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na konferenciu OSN o rokovaníach v súvislosti so zmluvou o obchode so zbraňami (ATT), ktorá sa má uskutočniť v dňoch 2. až 27. júla 2012 v New Yorku,
 - so zreteľom na rozhodnutie Rady 2010/336/ZSBP zo 14. júna 2010 a na predchádzajúce rozhodnutia Rady týkajúce sa činností EÚ na podporu zmluvy o obchode so zbraňami¹,
 - so zreteľom na spoločnú pozíciu EÚ 2008/944/SZBP, ktorou sa vymedzujú spoločné pravidlá upravujúce kontrolu vývozu vojenskej technológie a materiálu²,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 21. júna 2007 požadujúce vypracovanie zmluvy o obchode so zbraňami: vytvorenie spoločných medzinárodných noriem pre dovoz, vývoz a transfer konvenčných zbraní³,
 - so zreteľom na odpoveď EÚ na žiadosť generálneho tajomníka OSN o poskytnutie názorov na prvky zmluvy o obchode so zbraňami,
 - so zreteľom na kampaň na kontrolu zbraní organizovanú občianskou spoločnosťou,
 - so zreteľom na článok 34 Lisabonskej zmluvy,
 - so zreteľom na článok 110 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže neexistuje žiadna právne záväzná celosvetová zmluva o regulácii transferov konvenčných zbraní;
- B. keďže zmluva o obchode so zbraňami, o ktorej sa bude rokovať v roku 2012, musí obsahovať jasné a záväzné ustanovenia o najprísnejších medzinárodných normách vrátane ustanovení v súlade s medzinárodným humanitárnym právom;
- C. keďže jednotný, súvislý a dôsledný prístup EÚ je veľmi dôležitý pre zmluvu, ktorá sa má prijať a účinne uplatňovať na celosvetovej úrovni;
- D. keďže zmluva o obchode so zbraňami musí posilňovať zodpovednosť a jej uplatňovanie musí byť otvorené a transparentné;

Transparentnosť a zodpovednosť – kľúč k zmluve o obchode so zbraňami s pevnými základmi

¹ Ú. v. ES L 152, 18 júna 2010, s. 14 až 20.

² Ú. v. ES L 335, 13. decembra 2008, s. 99 až 103.

³ Prijaté texty, P6_TA(2007)0282.

1. konštatuje, že hodnota celosvetového vývozu rástla, napriek hospodárskej a finančnej kríze, a že členské štáty EÚ stále predstavujú asi 30 % všetkého vývozu a patria k najväčším výrobcam a vývozcom zbraní na svete;¹ preto zdôrazňuje, že EÚ má tak zodpovednosť, ako aj záujem o rozvoj regulovaného a transparentnejšieho obchodu so zbraňami a svetovej úrovni a o podieľaní sa na ňom;
2. uznáva podiel zbrojárskeho priemyslu na vytváraní pracovných miest a hospodárskom raste; domnieva sa však, že neregulovaný a netransparentný obchod so zbraňami vedie k nezodpovednému obchodovaniu, spôsobuje zbytočné ľudské utrpenie, podnecuje ozbrojené konflikty, nestabilitu, teroristické útoky a korupciu a zároveň oslabuje dobré riadenie verejných vecí, sociálno-ekonomický rozvoj a vedie k porušovaniu princípov právneho štátu, ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva;
3. preto požaduje, aby sa rokovania o medzinárodnej zmluve o obchode so zbraňami v júli roku 2012 označili ako historický krok vpred, prostredníctvom väčšej transparentnosti a zodpovednosti, stanovením najprísnejších medzinárodných noriem a kritérií na vyhodnocovanie rozhodnutí o transfere, dovoze a vývoze konvenčných zbraní;
4. vyzýva medzinárodné spoločenstvo, aby dalo najavo svoje odhodlanie regulovať medzinárodný obchod so zbraňami, v plnej miere využilo rokovací poriadok a dohodlo sa na všeobecnom texte, ktorý zahŕňa všetky dôležité otázky potrebné pre zmluvu s pevnými základmi, na ktorej sa má dohodnúť počas konferencie v júli roku 2012;
5. požaduje, aby sa globálna a všeobecná Zmluva OSN o obchode so zbraňami rýchlo prerokovala a urýchlene prijala a nadobudla platnosť;

Rozsah pôsobnosti

6. domnieva sa, že účinná zmluva by sa mala vzťahovať na široké spektrum činností v obchode s konvenčnými zbraňami vrátane dovozu, vývozu, transferu (vrátane tranzitu a prekladania), výroby v cudzej licencií, riadenia zásob a všetkých súvisiacich služieb vrátane sprostredkovania, dopravy a financovania;
7. domnieva sa, že účinná zmluva by sa mala vzťahovať na všetky aspekty obchodu s konvenčnými zbraňami vrátane medzištátnych transferov; transferov medzi štátom a koncovým súkromným používateľom, komerčných predajov, prenájmov, ako aj pôžičiek, darov či pomoci každej inej formy transferu;
8. domnieva sa, že účinná zmluva by sa mala vzťahovať na čo najširšie spektrum konvenčných zbraní vrátane ručných a ľahkých zbraní a munície, súčiastok a technológie súvisiacich s ich používaním, výroby alebo údržby, či už na použitie na vojenské, alebo iné bezpečnostné a policajné účely;

Kritériá a medzinárodné normy

9. domnieva sa, že dlhodobý úspech zmluvy o obchode so zbraňami závisí od prijatia

¹ Údaje pochádzajú z Hodnôt trendových ukazovateľov SIPRI (vyjadrené v amerických dolároch pri stálych cenách v roku 1990) a sú k dispozícii na adrese: http://www.sipri.org/databases/armstransfers/background/explanations2_default

bezchybných noriem;

10. požaduje, aby zmluva o obchode so zbraňami pripomenula zmluvným štátom, že pri všetkých rozhodnutiach o dovoze, vývoze či transferoch zbraní by mali dôsledne dodržiavať svoje existujúce medzinárodné záväzky, najmä v súvislosti s dodržiavaním medzinárodných zákonov o ľudských právach, medzinárodným humanitárnym právom a v súlade s Chartou Organizácie spojených národov aj sankcie a zbrojné embargá regionálnych organizácií a Bezpečnostnej rady OSN;
11. naliehavo vyzýva členské štáty OSN, aby prijali dodatočné kritériá (ktoré sa majú vypracovať ako medzinárodné normy) s cieľom pomáhať subjektom, ktoré rozhodujú o vývoze zbraní, pričom by tieto kritériá mali obsahovať záznam o cieľovej krajine z hľadiska dobrého spravovania verejných vecí, demokracie, dodržiavania princípov právneho štátu, ľudských práv, nešírenia zbraní, boja proti korupcii, rizika zneužitia, vplyvu na sociálno-ekonomický rozvoj krajiny, ako aj zachovania regionálneho mieru a bezpečnosti; zastáva názor, že v zmluve by sa mali rozpracovať konkrétne protikorupčné kritériá;
12. požaduje, aby sa tieto kritériá zapracovali do vnútroštátnych hodnotení rizík s cieľom pomáhať subjektom, ktoré rozhodujú o vývoze zbraní;
13. požaduje, aby sa tieto kritériá vypracovali vo forme spoločných operačných pokynov na vypracúvanie hodnotení rizík ako základu pri rozhodovaní o transferoch zbraní;

Opatrenia na uplatňovanie a vypracúvanie správ

14. zdôrazňuje dôležitosť účinného a dôveryhodného uplatňovania zmluvy o obchode so zbraňami, pričom kladie dôraz na zodpovednosť, transparentnosť a spoľahlivosť zmluvného štátu;
15. domnieva sa, že zmluva o obchode so zbraňami s pevnými základmi musí obsahovať ustanovenia a ukazovatele zaväzujúce zmluvné štáty, aby prijali vnútroštátne právne predpisy a vytvorili vnútroštátny orgán zodpovedný za kontrolu, vrátane presadzovania právnych predpisov a postihov za porušenia, všetkých transferov, ktoré spadajú do rozsahu pôsobnosti zmluvy, ako aj plnenia všetkých požiadaviek na vypracúvanie správ a uplatňovanie;
16. domnieva sa, že účinné uplatňovanie zmluvy bude závisieť od podpory transparentnosti a od výmeny informácií a najlepších postupov medzi zmluvnými štátmi v súvislosti s rozhodnutiami o vývoze, dovoze a transferoch zbraní;
17. domnieva sa, že skúsenosti z vývoja registra OSN pre konvenčné zbrane uľahčí posilňovanie tejto transparentnosti a výmeny informácií, a požaduje, aby sa register rozšíril o ďalšie kategórie zbraní vrátane ručných zbraní a ľahkých zbraní a munície;
18. preto požaduje, aby sa v zmluve o obchode so zbraňami zakotvila podmienka, podľa ktorej by zmluvné štáty mali predkladať správy o všetkých rozhodnutiach o transfere zbraní vrátane typov, súm a príjemcov zariadení s povolením na transfer, ako aj o uplatňovaní ustanovení zmluvy v celom rozsahu jej pôsobnosti;

19. požaduje, aby sa vytvorila jednotka na podporu uplatňovania zmluvy o obchode so zbraňami, ktorá by zodpovedala okrem iného za zber a analýzu správ zmluvných štátov, a aby generálny tajomník OSN zverejnil výročnú správu s ďalšími návrhmi na posilnenie operačných ustanovení zmluvy;
20. požaduje, aby k týmto správam mala prístup aj verejnosť;
21. požaduje, aby sa zmluvné štáty stretávali raz do roka a každých päť rokov organizovali hodnotiacu konferenciu, na ktorej by podporovali účasť organizácií občianskej spoločnosti;
22. domnieva sa, že dlhodobý úspech zmluvy o obchode so zbraňami závisí od plnej transparentnosti a zodpovednosti voči občanom a organizáciám občianskej spoločnosti vyvážajúcich a dovážajúcich krajín; preto požaduje, aby sa vypracovali pevné mechanizmy transparentnosti obsahujúce každoročné predkladanie správ, čím by sa posilnila úloha parlamentov, občianskej spoločnosti a širokej verejnosti, ktoré by brali vlastné vlády na zodpovednosť za prijaté rozhodnutia o vývoze, dovoze či transfere zbraní;
23. domnieva sa, že každý zmluvný štát, ktorý žiada o pomoc pri uplatňovaní jeho záväzkov v rámci zmluvy o obchode so zbraňami, by mal dostávať potrebnú pomoc a technickú podporu; vyzýva Európsku úniu, aby pokračovala v činnosti v oblasti aktívnej pomoci a aby zintenzívnila pomoc v oblastiach okrem iného pomoci pri tvorbe právnych predpisov, pri budovaní inštitúcií, administratívnej pomoci, ako aj pri podpore na zdokonalenie odbornosti vo všetkých vnútroštátnych orgánoch zapojených do kontrolného systému transferov vrátane organizácií občianskej spoločnosti a parlamentov;

Úloha EÚ a EP

24. oceňuje súvislú a dôslednú pomoc EÚ a jej členských štátov, ktorú poskytujú pri podpore medzinárodného procesu pri vypracúvaní zmluvy o obchode so zbraňami; požaduje, aby sa pokračovalo v odhodlaní a aktívnej pomoci pred konferenciou aj na najvyššej politickej úrovni prostredníctvom demaršov a samitov v období pred júlovou konferenciou, ako aj počas ratifikačného a realizačného procesu;
25. domnieva sa, že odpoveď EÚ na žiadosť generálneho tajomníka OSN o názory na prvky zmluvy o obchode so zbraňami predstavuje vhodný základ na koordinovaný postup členských štátov EÚ na medzinárodnej konferencii venovanej zmluve o obchode so zbraňami; požaduje, aby členské štáty v súlade s ich záväzkami v rámci Lisabonskej zmluvy na konferencii presadzovali postoje Únie zakotvené v odpovedi generálnemu tajomníkovi OSN, aby sa zaručil úspešný záver konferencie, ktorej výsledkom bude zmluva o obchode so zbraňami s pevnými základmi;
26. víta vyhlásenie vysokej predstaviteľky/podpredsedníčky Komisie, že v súlade s článkom 34 ods. 1 predloží Parlamentu stanovisko EÚ ešte pred začatím konferencie; oznamuje svoj zámer, že vyšle delegáciu na monitorovanie procesu rokovania a vyhodnotí súdržnosť a dôslednosť EÚ na tejto konferencii;
27. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil vysokej predstaviteľke pre

zahraničné veci a bezpečnostnú politiku/podpredsedníčke Komisie, Rade, Komisii, Organizácii Spojených národov a parlamentom členských štátov EÚ.